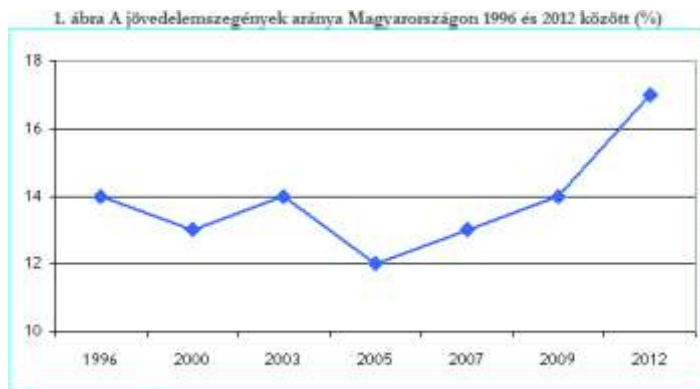

Tárki: A rendszerváltás óta nem volt ennyi szegény Magyarországon

2013. 10. 29. 12:50

2012-ben a magyar lakosság 17 százaléka volt jövedelemszegény, 19 százaléka munkaszegény, 37 százaléka élt súlyosan deprivált anyagi körülmények között. Összességében a magyarok 47 százaléka élt olyan háztartásban, ahol a szegénység és társadalmi kirekesztettség legalább egyik, 8 százaléka ahol mindhárom formája jelen volt, derül ki a Tárki jelentéséből.

2012-ben a szegénységi határ alatt élt a magyarok 17 százaléka, ami a legmagasabb a rendszerváltás óta – közölte a Tárki. A szegénység elterjedtségének szokásos módja a szegénységi ráta mérése. Ez azt mutatja, hogy a lakosság mekkora hányada él egy meghatározott jövedelmi szint alatt. A statisztikában alkalmazott egyik rutin megoldás a medián 60 százaléka alatti jövedelmet tekinti a szegénység határának.

Forrás: Magyar Háztartás Panel, 1992, TÁRKI Monitor kutatások 1996-2012.

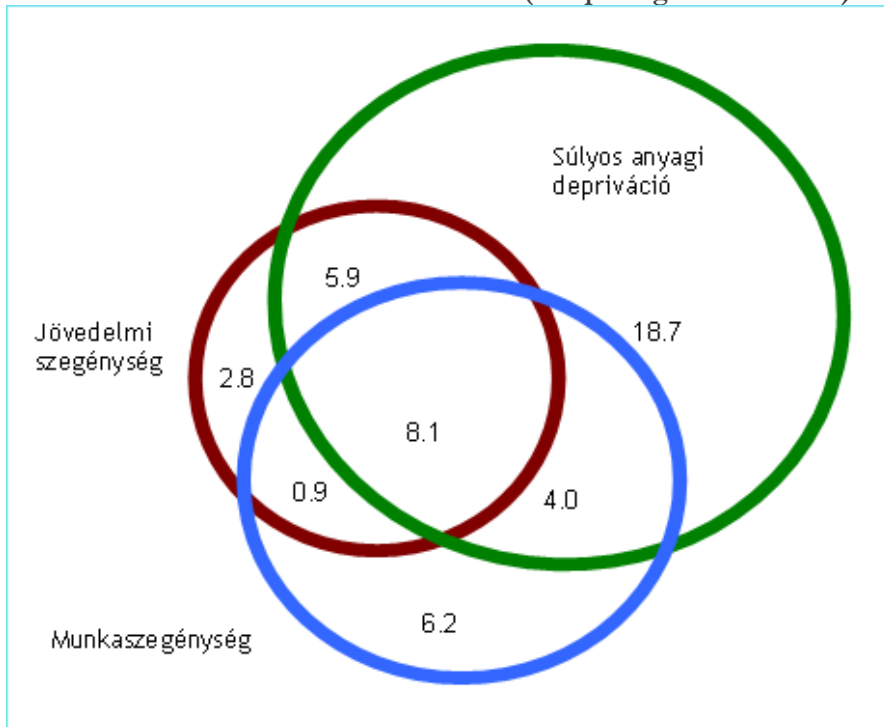
Az Európai Unió stratégiai céljainak egyike a szegénység és társadalmi kirekesztettség csökkentése – olvasható a Tárki jelentésében. Ennek mérésére kidolgoztak egy mutatót, amely a jövedelemszegénység mellett a társadalmi kirekesztettség két másik elemét is magában foglalja, a munkaszegénységet, illetve a súlyos anyagi deprivációt. A munkaszegénység azt mutatja, hogy egy háztartás munkaképes tagjai közül mennyien nem jutnak teljes vagy részmunkaidejű munkához. A súlyos anyagi depriváció azokat a háztartásokat jellemzi, ahol a jólét kilenc eleméből legalább négy hiányzik.

Az anyagi depriváció mérésére szolgáló tételek	2008	2009	2010	2011
Híteltörlesztéssel vagy lakással kapcsolatos fizetési hátralék	16,5	22,2	24,3	24,7
Váratlan kiadások fedezetének hiánya	67,6	75,1	73,9	74,0
Anyagi okokból nincs telefonja	2,1	1,4	1,5	1,7
Anyagi okokból nincs színes TV-je	0,7	1,0	0,5	0,5
Anyagi okokból nincs mosógépe	2,1	0,7	0,8	0,6
Anyagi okokból nincs személygépkocsija	20,4	20,8	19,4	22,6
Évi egyhetes üdülés hiánya	66,6	65,9	64,9	66,1
Kétnaponta húsfélt fogyasztás hiánya	26,1	26,5	27,6	29,0
Lakás megfelelő fűtésének hiánya	9,7	8,9	10,7	11,7
Anyagi deprivációs ráta legalább három hiánya	37,1	40,3	39,9	42,2

Beiktatás: Nemes Judit Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

2012-ben a magyarok 19 százaléka élt munkaszegény, 37-a súlyosan deprivált anyagi helyzetű háztartásban.

2. ábra A jövedelmi szegénység, a súlyos anyagi depriváció és a munkaszegénység Magyarországon 2012-ben (a népesség százalékában)

Forrás: TÁRKI Monitor, 2012

A Tárki szerint Ha a szegénység és társadalmi kirekesztettség három elemének együttes előfordulását vizsgáljuk, akkor látjuk, hogy a népesség 8 százaléka élt olyan háztartásban, ahol mindhárom szegénység-elem jelen volt, illetve 47 százalékuk olyan háztartásban, amelyik legalább egy tekintetben szegénynek volt tekinthető.

A Tárki Monitor kutatás adataihoz képest (feltehetően az adatfelvétel technológiája és a minta eltérései, illetve az adatfelvételek eltérő referencia-időszaka miatt) a szegények és társadalmi kirekesztettek aránya a KSH szerint kisebb volt: 2011-ben a KSH mérése szerint népesség 32 százaléka élt olyan háztartásban, ahol a szegénység és társadalmi kirekesztettség legalább egyik formája jelen volt. Ez az EU huszonnyolc tagállamának átlagánál (24 százalék) magasabb érték, ennél magasabb szegénység és társadalmi kirekesztettség arányt csak Bulgáriában (48 százalék), Lettországból és Romániából (40 százalék), Horvátországból és Litvániából (33 százalék) mértek.

A GfK kutatása szerint sem állunk túl jól. "Magyarország a 31. helyen áll 42 európai országból az egy főre jutó átlagosan elkölthető jövedelem tekintetében" – [derül ki a GfK tanulmányából](#). Montenegrót és Romániát megelőzzük az 5009 eurós értékkel, ám Szlovákiát és Horvátországot nem.

"Magyarország nemzeti átlaga az európai egy főre jutó átlagos vásárlóerő (12 890 euró) mindössze 38,9 százaléka" – emelte ki [Dörnyei Otília](#), a GfK Hungária ügyfélkapcsolati igazgatója. "A magyarok egy főre jutó vásárlóereje az európai rangsorban nyolcadik helyen álló németek 20 621 eurós vásárlóerejének kevesebb, mint egynegyede."

Magyarország – a tavalyi évhez hasonlóan – idén is megelőzi Montenegrót (4.541 euró) és Romániát (3.491 euró), ám Horvátországot (5.208 euró) az egy főre jutó átlagos vásárlóerőt tekintve már hazánk elé került.

Sik Endre (TÁRKI)

A szegények országa lettünk

Magyarországon a jelenlegi gazdasági és pénzügyi válság során tovább erősödtek a társadalom szegmentálódásának, a szegénységben és kirekesztettségben élők társadalmi-demográfiai profiljának élesebbé válásának, valamint a szegénység és társadalmi kirekesztettség generációk közötti újratermelődésének felerősödésének tendenciái - summázza a Tárki most megjelent tanulmánykötetét a napi.hu.

A Háztartás Monitor 2012 tanulmánykötet szerint a társadalomban több szempontból is polarizációs folyamat zajlott le. Magyarországon 2009 és 2012 között jelentősen nőttek a jövedelmi egyenlőtlenségek is: az egy főre jutó jövedelmek legfelső és legalsó jövedelmi decilisei közötti ráta 7,2-ről 9-re emelkedett.

Ez a folyamat a legnagyobb mértékben a jövedelemeloszlás alját érintette, ugyanis míg a legalsó tized részesedése az összes jövedelemből 3,1 százalékról 2,5 százalékra csökkent, addig a legfelső tized aránya kissé nőtt.

A Társi kutatói ugyanakkor megjegyzik, hogy a jövedelemelosztást jellemző valamennyi mutató (beleértve az ún. Gini-együtthatót) is szignifikáns növekedést mutat. A piaci jövedelmek mellett összességében az újraelosztás előtti jövedelmek egyenlőtlensége is nőtt - mutat rá a Társi. A piaci jövedelmek háztartások közötti számított Gini-együtthatója a 2000-ben mért 55 százalékról fokozatosan 43 százalékra csökkent 2009-re, de 2012-ben újra emelkedve elérte a 47 százalékot. A szociális jövedelmek Gini-együtthatóval mért egyenlőtlensége 2007 és 2009 között lényegesen csökkent, újabban viszont ismét nőtt. A társadalombiztosítási típusú jövedelmek összességében vett egyenlőtlensége pedig lényegében semmit sem változott a kilencvenes évek közepe óta.

A magyar népesség körében 2009 és 2012 között jelentősen nőtt a relatív jövedelmi szegénységben élők aránya, sőt, a 2012-es szegénységi ráta értéke a kilencvenes évek elejétől mért értékek között szignifikánsan meghaladta az 1996-ban mért legmagasabb értéket. A Társi szerint tavaly a teljes népességben belül 17 százalék volt azok aránya, akiknek háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem nem haladta meg a havi 66 ezer forintot.

Ez annyit jelent, hogy míg Magyarország a megelőző időszakban az alacsony (relatív) szegénységű országok közé tartozott az Európai Unión belül, addig a 2012-es Társi adatokat a 2010-es Eurostat adatokkal összevetve az állapítható meg, hogy a hazai szegénység előfordulása már az EU-átlaggal megegyező volt a tavaly. Ráadásul nemcsak a szegénység kiterjedtsége, de annak mélysége is növekedett az elmúlt három évben: a szegények jövedelmi elmaradása növekedett - a szegénységi rés szegénységi küszöb arányában kifejezett érték 22-ről 26 százalékra emelkedett - ebben az időszakban.

Különösen jelentős volt a szegénységi kockázat növekedése a gyermekek és a fiatalok, az alacsony iskolázottságú és a roma háztartásfővel élők körében, valamint azok között, akik olyan háztartásban élnek, ahol a háztartásfő munkanélküli vagy inaktív. Tavaly a jövedelmi szegények fele legfeljebb alapfokú végzettségű, kétötöde pedig szakmunkásképzőt végzett háztartásfővel élők közül került ki, de ugyancsak a szegények felét alkották az alacsony munkaintenzitású (azaz a háztartásban élő aktív korúak teljes összes munkaidejét legfeljebb csak ötödrészen kihasználni képes) háztartásban élők - derül ki a Társi tanulmánykötetéből. A szegények egyharmada roma háztartásfővel élő személy volt.

Napi gazdaság

